

Цинкобур Л.Р.

студентка,

Науковий керівник: Толмачова А.М.

асистент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Суспільству потрібні організації, що вирішуватимуть соціальні проблеми, якими не займаються суб'єкти підприємницької діяльності. Неприбуткові організації – організації, що надають ряд послуг і здійснюють позитивний економічний та соціальний вплив на суспільство.

Бухгалтерський облік у неприбуткових організаціях є інформаційною системою, що містить вичерпні фінансові відомості про організацію як суб'єкта господарської діяльності. Він базується на певних правилах визначення, класифікації та інтерпретування операцій чи подій, пов'язаних із діяльністю установи. Бухгалтерський облік є вирішальним чинником ефективного управління неприбутковою організацією.

Неприбуткові організації задовольняють різнопланові соціальні потреби громадян та сприяють розвитку суспільних благ, функціонуючи у соціальній сфері, для фінансування якої у держави завжди не вистачає коштів у державному бюджеті.

Особливість сутності неприбуткових організацій вимагає відповідної адаптації нормативної бази побудови їх обліку. Наразі одне з провідних місць у наукових працях українських вчених, серед яких Бондар М. І., Бутинець Ф. Ф., Задорожний З. В., Кузьмінський Ю. А., Ловінська Л. Г., Пархоменко В. Н., Петрук О. М., Сопко В. В. належить профспілковим організаціям.

Відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» [1]: профспілки – це добровільні, неприбуткові громадські організації громадян, пов'язані загальними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності.

За Конституцією України громадяни мають право на участь у профспілках. У профспілки можуть об'єднуватися не лише наймані працівники, але й особи, які забезпечують себе роботою самостійно. Членом профспілки може стати будь-яка особа, яка працює на підприємстві (установі, організації). Кожен вільно обирає профспілку, ніхто не може бути примушений вступити до профспілки або не вступати до профспілки.

Метою діяльності профспілок є представництво, здійснення і захист трудових і соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки. Профспілки мають право на організацію та проведення страйків, зборів, мітингів, походів і демонстрацій на захист трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників [5].

Профспілки мають право: за рахунок власних коштів створювати навчальні, культурно-освітні заклади, дослідні, соціально-аналітичні установи, а також правові, статистичні, соціологічні навчальні центри та центри незалежних експертиз; бути засновниками засобів масової інформації; здійснювати видавничу діяльність.

Організації профспілок можуть мати статус: первинних, місцевих, обласних, регіональних, республіканських, всеукраїнських [2].

Діяльність профспілок здійснюється через первинні організації. Первинні профспілкові організації – це добровільне об'єднання членів профспілки, які працюють на одному підприємстві незалежно від форми власності та виду господарювання, що використовує найману працю (забезпечує себе роботою самостійно, навчаються в одному закладі).

Первинні профспілкові організації здійснюють свої повноваження через створені відповідно до статуту профспілки виборні органи (профкоми), а на підприємстві (установі, організації), у яких виборні органи не створені, – через уповноваженого профспілкового представника.

Профспілки діють відповідно до законодавства та своїх статутів.

Статут профспілки повинен містити: статус та повну назву профспілки, її скорочену назву, її місцезнаходження; мету та завдання профспілки; умови і порядок прийняття в члени профспілки та вибуття з неї; права, обов'язки членів профспілки; територіальну, галузеву або фахову сферу діяльності; організаційну структуру профспілки, повноваження її організацій, виборних органів, порядок формування їх складу; умови, терміни, порядок скликання з'їздів, конференцій чи загальних зборів членів профспілки та порядок прийняття ними рішень; порядок і терміни звітності виборних органів профспілки перед членами профспілки, джерела надходження (формування) коштів профспілки та напрями їх використання; порядок здійснення господарської діяльності, необхідної для виконання статутних завдань профспілки; порядок внесення змін до статуту профспілки; умови та порядок припинення діяльності профспілки і вирішення майнових питань.

Первинні профспілкові організації при веденні бухгалтерського обліку користуються рекомендаціями розробленими відповідно до ПСБО, та наказом обласних (районних) комітетів профспілок.

В бухгалтерському обліку профспілкової організації надходження коштів та майна відображається залежно від джерел їх створення, які можна розділити на цільові та не цільові [3].

Доходи та витрати профспілки, що відповідають кошторису, в бухгалтерському обліку відносяться до цільового фінансування та цільовим надходженням. В первинній профспілковій організації, як правило, лише такі доходи та витрати. Для їх обліку використовується рахунок 48 «Цільове фінансування та цільові надходження».

В таблиці 1 наведено порядок відображення в бухгалтерському обліку первинної профспілкової організації деяких операцій, пов'язаних з отриманням цільових надходжень та їх використанням на потреби первинної профспілкової організації відповідно до кошторису.

Таблиця 1

Господарські операції первинної профспілкової організації

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Проведення святкового заходу			
1	Відповідно до кошторису на проведення святкового заходу кошти цільового фінансування використані на придбання кондитерських виробів, матеріалів для прикрашання залу	209	631
2	Сплачено рахунок постачальників	631	311
3	Відповідно до акту, затвердженому на засіданні профкому, було списано витрати від проведення святкового заходу	48	209
Виплата матеріальної допомоги			
4	Цільові кошти використані на матеріальну допомогу	48	685
5	Нараховано податок з доходів фізичних осіб із оподаткованої частини матеріальної допомоги	685	641
6	Сплачено податок з доходів фізичних осіб із суми матеріальної допомоги	641	311
7	Отримані кошти в касу профспілки на виплату матеріальної допомоги	301	311
8	Виплачено матеріальну допомогу працівнику профспілки	685	311
Надання подарунків			
9	Придбано подарунки для членів профспілки (аванс)	377	311
10	Оприбутковано подарунки членам профспілки	209	377
11	Нарахований дохід членів профспілки в сумі вартості подарунків	48	685
12	Нарахований податок з доходів фіз. осіб від вартості подарунків	685	641
13	Видані подарунки членам профспілки	685	209
Придбання культового інвентарю			
14	Перераховано грошові кошти на придбання культінвентарю	377	311
15	Оприбутковано культінвентар	22	377
16	Культінвентар видано в експлуатацію	48	22
Нарахування заробітної плати та внесків робітникам профспілки			
17	Нарахована заробітна плата	48	661
18	Нараховані внески до фондів соціального страхування на фонд оплати праці	48	65
19	Утримані з заробітної плати внески до фондів страхування	661	65
20	Утримано податок з доходів фізичних осіб	661	641
21	Перераховано внески до фондів соціального страхування	65	311
22	Перераховано податок з доходів фізичних осіб	641	311
23	Отримано кошти в касу профспілки на виплату зарплати	301	311
24	Виплачена заробітна плата робітникам профспілки	661	301

Профспілкові внески щомісяця утримуються з заробітної плати та перераховуються на рахунок профспілкової організації відповідно до

колективного договору. Сума профспілкових внесків складає, як правило, 1% від нарахованого місячного заробітку. Внески утримуються виключно з зарплати штатних робітників, сумісники ці внески не сплачують [4].

Таким чином, особливості обліку в профспілкових організаціях вимагають подальшого дослідження та розробки теоретичного забезпечення методології бухгалтерського обліку неприбуткових організацій з урахуванням особливостей їх діяльності. Відповідно потребують додаткового теоретичного осмислення організаційні аспекти обліку неприбуткових організацій як на мікрорівні, так і на макрорівні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999р. № 1045-XIV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
2. Закон України «Про організації роботодавців» від 24.05.2001 р. № 2436-III, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Особливості обліку в неприбуткових організаціях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://finsprav.blogspot.com/2013/03/blog-post_6277.html
4. Панченкова Ю.В. Особливості визначення неприбуткових організацій у правовому полі України / Панченкова Ю.В., Толмачова А.М., Роміх О.Л. // Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах євроінтеграції: матер. щорічної наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів Львівського торговельно-економічного університету (13-14 травня 2016 р., м. Львів). – Львів: Растр-7, 2016.
5. Неприбуткові організації. Особливості бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua